

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВИЩОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Зміни в педагогічній освіті України вимагають формування професійної компетентності майбутніх вчителів. Великий тлумачний словник сучасної української мови трактує *компетентність* як якість, що пов'язана з достатнім рівнем знань у якій-небудь галузі. Словник професійної освіти визначає компетентність як сукупність знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію [2, с. 279]. Розглядаючи аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що розкриттю сутності поняття «компетентність» приділяється велика увага.

На думку науковців В. Аніщенко та А. Михайличенко компетентність означає не тільки професійні знання і досвід, а й ставлення до справи, здатність ефективно використовувати знання й уміння, а також особистісні якості для досягнення необхідного результату. Н. Кузьміна розглядає її як обізнаність і авторитетність педагога, властивість особистості, яка дозволяє продуктивно розв'язувати навчально-виховні завдання, розраховані на формування особистості іншої людини. Структура професійної компетентності педагога розкривається В. Сластьоніним, Є. Шияновим через педагогічні вміння, а саме поняття «компетентність» визначає єдність теоретичної і практичної готовності вчителя до здійснення педагогічної діяльності [4].

Як зазначає А. Маркова, компетентність - це індивідуальна характеристика ступеня відповідності праці вимогам професії. Професійно компетентною є така праця вчителя, в якій на достатньо високому рівні здійснюються педагогічна діяльність, педагогічне спілкування, реалізується особистість вчителя і досягаються результати навчання та виховання школярів.

Головною метою трудового навчання є формування технологічно освіченої особистості, підготовленої до самостійного життя в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства для реалізації творчого потенціалу учнів.

Отже щоб досягти цієї мети, вчитель трудового навчання повинен овоїти сучасні технології навчання й виховання, повинен бути здатним пізнати й розвинути кожную дитину, мати нове педагогічне мислення, йти в ногу з сучасністю. Тому учителеві потрібно прямувати до певного ідеалу майстерності, співставляючи з ним якості своєї особистості і постійно розвиватись. Самоосвіта – безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення вчителя, вона сприяє розширенню теоретичних знань про компетентність, як педагогічного явища. Самоосвіта – це вид пізнавальної діяльності, яку характеризують активність, самостійність, добровільність і спрямованість на вдосконалення розумових здібностей, формування культури розумової праці. Основні завдання самоосвіти – удосконалення теоретичних знань, професійної компетентності педагога, вивчення й упровадження в практику новітніх досягнень педагогічної науки, нових педагогічних технологій.

Підвищення професійної компетентності вчителя трудового навчання, оволодіння новими освітніми технологіями, безперервна самоосвіта пов'язані з володінням інформаційними технологіями, вмінням опрацьовувати різні види інформації, адже учні потребують формування здатності до оволодіння ІКТ.

Педагогічна компетентність – це спосіб педагога перетворювати спеціальність, носієм якої він є, у засіб формування особистості учня з урахуванням обмежень і приписів, накладених на початково-виховний процес, - підкреслює Н. Кузьміна [3]

Важливим видом педагогічної діяльності вчителя трудового навчання є створення умов для самореалізації та професійного самовизначення кожного учня, виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвої і професійної самореалізації, формування готовності до свідомого вибору і оволодінню майбутньою професією, вироблення умов і творчого застосування здобутих знань .

Таким чином професійна компетентність вчителя трудового навчання – це сукупність його особистісних якостей, загальної культури та кваліфікаційних знань, умінь, особистого досвіду. Бути компетентним – бути

здатним мобілізувати в певній ситуації отримані знання й досвід, професійні знання, теоретичні та практичні уміння і навички, уміло застосовувати їх на практиці, вміти самостійно вирішувати педагогічні ситуації, сприяючи особистісному розвитку учня, використовуючи такі якості вчителя, як спостережливість, винахідливість, вміння користуватися голосом, дикцією, безпосередній емоційно-вольовий вплив на учня, а також передбачення своїх дій.

Рівень професійної компетентності підвищується тоді, коли вчитель порівнює нові ідеї з ідеями в його пам'яті, поєднує кілька ідей, за допомогою міркувань та експериментів, помилок самостійно виробляє рішення проблеми і у такий спосіб навчається. Особистий приклад вчителя трудового навчання у всьому: у ставленні до справи, дітей, вміння поважати та в міру вимагати і допомагати – важлива якість компетентного професіонала.[1, с. 21]

Література

1. Віаніс-Трофименко К.Б., Лісовенко Г.В., Підвищення професійної компетентності педагога. Х.: Вид. група «Основа», 2007 ст.21
- 2 Волошко Л. Б. Професійна компетентність студентів як предмет психолого-педагогічного аналізу / Л. Б. Волошко // Збірник наукових праць Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 48. – 279 с
3. О.В. Ужакіна Формула педагогічної компетентності вчителя трудового навчання. Трудове навчання в школі» №10, 2013 р.
4. А.А. Сухорукова. «Комплексний підхід до формування професійної компетентності педагогів». Ж-л «Педагогічна майстерня» №2, 2011р.